

LAKIVALIOKUNNAN LAUSUNTO 18/2005 vp

Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2006

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä syyskuuta 2005 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen valtion talousarvioksi vuodelle 2006 (HE 119/2005 vp).

Eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 3 momentin nojalla lakivaliokunta on päättänyt antaa toimialaansa koskevan lausunnon talousarvioesityksestä valtiovarainvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Jussi Pajujoja ja hallitusneuvos Merja Muilu, oikeusministeriö
- apulaisvaltakunnansyyttäjä Jorma Kalske, Valtakunnansyyttäjänvirasto

- pääsihteeri Päivi Korpiola, kuluttajavalituslautakunta
- johtaja Pentti Mäkinen, Keskuskauppakamari
- asianajaja Aarno Arvela, Suomen Asianajajaliitto
- projektikoordinaattori Tero Leino, Suomen Kuluttajaliitto ry
- varapuheenjohtaja Eero Ollikainen, Kuluttajat - Konsumenterna ry
- puheenjohtaja, kihlakunnansyyttäjä Harri Lindberg, Suomen Syyttäjähdistys ry.

Kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Suomen Kaupan Liitto
- Suomen Lakimiesliitto
- Suomen tuomariliitto.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

1 Lausunnon rajaus

Lakivaliokunta on tässä lausunnossaan keskittynyt oikeusministeriön hallinnonalaan ja siinä erityisesti yhtäältä syyttäjälaitoksen ja toisaalta kuluttajavalituslautakunnan voimavaroihin.

Lisäksi valiokunta on talousarvioesityksen valossa lyhyesti tarkastellut vankeinhoidon ja tuomioistuinlaitoksen määrärahoista aiemmin esittämiensä kannanottojen toteutumista.

2 Syyttäjälaitos

Syyttäjälaitoksen toimintaympäristö ja syyttäjälaitokselle asetetut tavoitteet

Syyttäjälaitoksen toimintaan vaikuttaa suoraan kulloinenkin rikollisuustilanne. Kuten talousarvioesityksessä todetaan, Suomen rikollisuustilanteessa ei viime vuosina ole tapahtunut suuria muutoksia. Tilastoitu pahoinpitelyrikollisuus on kuitenkin pitkällä aikavälillä jonkin verran lisääntynyt. Alkoholilainsäädäntöön

vuonna 2004 tehdyt muutokset ovat myös heijastuneet väkivaltarikosten ja välittömästi alkoholin käyttöön liittyvien rikosten määrään. Näiden määrän kasvu on nyttemmin kuitenkin pysähtynyt. Perustelujen mukaan huumausainerikosten ja omaisuusrikosten kehityssuunta on laskeva.

Valtioneuvosto on talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä asettanut oikeusministeriön hallinnonalalla tavoitteeksi muun muassa sen, että hallituksen sisäisen turvallisuuden ohjelman ja väkivallan vähentämisohjelman pohjalta vähennetään erityisesti huumausaine-, väkivalta-, talous- ja uusintarikollisuutta. Nämä ovat myös oikeusministeriön asettamia kriminaalipolitiikan painopistealueita, joihin mainittujen lisäksi kuuluu myös pyrkimys nuorten rikollisuuden vähentämiseen. Tavoitteiden saavuttamiseksi korostetaan rikosentorjuntaa, rikosvastuun joutuisaa toteuttamista, syyttäjien tehokasta ja kokonaisvastuullista otetta rikosasiain käsittelyketjussa sekä rangaistusten täytäntöönpanon vaikuttavuuden parantamista uusintarikollisuuden vähentämiseksi.

Asioiden määrät ja käsittelyajat syyttäjälaitoksessa

Syyttäjälaitosta koskevassa talousarvioesityksen selvitysosassa korostetaan asioiden ripeän käsittelyn tärkeyttä. Syyttäjälaitoksen toiminnan vaikuttavuuden yleisenä tavoitteena on syyteharkinnan suorittaminen joutuisasti, asianosaisten oikeusturvan ja rikosvastuun toteutumisen edellyttämällä tavalla sekä asianmukaisia prosessikeinoja käyttäen. Keskimääräistä nopeampi käsittely on tavoitteena erityisesti nuorten tekemissä rikoksissa ja rikosasioissa, joiden esitutkinta on kestänyt poikkeuksellisen kauan.

Lakivaliokunta pitää asetettuja tavoitteita oikeina. Erityisesti nuorten tekemissä rikoksissa on tärkeää, että käsittelyajat jäävät lyhyiksi, koska nopeasti määrättävällä seuraamuksella voidaan perustellusti olettaa saavutettavan suurempi vaikuttavuus kuin pitkähkön aikaa teon jälkeen seuraavalla rangaistuksella. Yleensä suurin osa kokonaiskäsittelyajasta kuluu kuitenkin esitutkinnassa, jolloin yksin syyteharkinnan nopeuttamisella ei vielä välttämättä saavuteta mer-

kittäviä ajallisia hyötyjä kokonaisprosessin näkökulmasta. Tämän vuoksi valiokunta pitää tärkeänä, että Valtakunnansyyttäjänvirasto osataan edelleen kiinnittää huomiota niiden toimintatapojen kehittämiseen, joilla nuorten tekemien rikosten tutkinta sekä syyttämisen-, tuomioistuin- ja täytäntöönpanovaihe muodostavat mahdollisimman saumattoman kokonaisuuden.¹

Asiamäärien perusteella tarkasteltuna talousarvioesityksessä asetettujen syyttäjätöiminnan joutuisuustavoitteiden saavuttamismahdollisuudet näyttävät valiokunnan mielestä kuitenkin epävarmoilta. Kun vuonna 2003 paikallissyöttäjäsiköihin saapui 82 104 asiaa, vastaava luku oli vuotta myöhemmin peräti 87 795. Vastaavasti syyttäjät ratkaisivat 81 166 asiaa vuonna 2003 ja vuonna 2004 puolestaan 86 700 asiaa. Ratkaistujen asioiden määrää kasvattamalla on keskimääräinen syyteharkinta-aika saatu asiamäärän kasvusta huolimatta pidettyä jokseenkin vakiona. Vuonna 2004 tämä aika oli 1,6 kuukautta. Valiokunnan saamien tietojen mukaan asiamäärän kasvu on kuitenkin merkinnyt pitkään vireillä olleiden juttujen määrän lisääntymistä. Kun yli kuusi kuukautta syyteharkinnassa olleita asioita vuonna 2003 oli 1 592, niin vastaava luku vuonna 2004 oli jo 1 932. Yli vuoden syyteharkinnassa olleita asioita oli vuonna 2003 puolestaan 326. Tämän vuoden kesäkuun lopussa tämä luku oli noussut jo 477:ään.

Syyttäjälaitoksen henkilöstövoimavarat ja syyttäjälaitoksen kehittämistoimet

Syyttäjälaitoksen asiamäärän kasvu ei toistaiseksi ole näkynyt keskimääräisten syyteharkinta-aikojen olennaisena pidentymisenä, koska syyttäjälaitoksen tuottavuus ja taloudellisuus ovat samalla parantuneet. Vuonna 2004 ratkaistiin peräti noin kahdeksan prosenttia enemmän asioita kuin vuonna 2003, vaikka henkilöstön määrä pysyi suunnilleen samana. Myös ratkaistua asiaa kohti lasketut yksikkökustannukset pienenevät vuonna 2004 yli neljä prosenttia. Ta-

¹ Ks. Valtakunnansyyttäjänviraston vuosikertomus 2004, s. 29 s.

lousarvioesityksen mukaan ratkaistujen asioiden määrää henkilötyövuotta kohti on tarkoitus edelleen nostaa vuonna 2004 toteutuneesta 268:sta 275:een vuonna 2006. Valiokunnan mielestä tilannetta ei kuitenkaan voida enää pitkään hallita yksinomaan tuottavuustavoitteita nostamalla.

Valiokunnan saamien selvitysten mukaan syyttäjälaitoksen osalta onkin käynnissä useita uudistushankkeita, joilla olemassa olevia henkilöstövoimavaroja pyritään kohdentamaan uudella tavalla. Esimerkiksi syyttäjälaitoksen organisaatiota kehittämällä pyritään varmistamaan syyttäjien tarkoituksenmukainen jakautuminen maan eri osiin. Myös syyttäjälaitoksen henkilöstörakennetta on tarkoitus pyrkiä muuttamaan niin, että muita virkoja vähentämällä saatavat säästöt voitaisiin kohdistaa uusien syyttäjän virkojen perustamiseen. Näiden uudistusten vaikutuksia on toistaiseksi vaikea arvioida. Vielä ei ole myöskään täsmällisesti nähtävissä, mitä eduskunnan käsiteltävinä olevat prosessi uudistukset — ennen kaikkea kirjallisen menettelyn käyttöön ottaminen rikosprosessissa — toteutuessaan lopulta merkitsevät säästyvinä henkilötyövuosina.

Tämän vuoksi valiokunta pitää tarpeellisena, että edellä mainittujen uudistushankkeiden vaikutusta henkilöstövoimavarojen riittävyyteen ja sitä kautta syyteharkinta-aikojen kehittymiseen vuonna 2006 seurataan tarkoin. Jos syyteharkinta-ajat toteutettavista uudistuksista huolimatta pidentyvät, tilanteeseen tulee välittömästi puuttua osoittamalla syyttäjälaitokselle tarvittavat lisävoimavarat.

Talousrikossyyttäjät

Valiokunta on erikseen kiinnittänyt huomiota talousrikossyyttäjien toimintaan, jota se pitää onnistuneena esimerkkinä syyttäjien erikoistumisella saavutettavista tuloksista. Syyttäjälaitoksessa on nykyisin päätoimisia talousrikossyyttäjiä 27 ja osatoimisia puolestaan 25. Vuonna 2004 päätoimiset talousrikossyyttäjät ratkaisivat 255 asiaa, kun vastaava luku vuotta aiemmin oli 246. Talousrikossyyttäjien toiminnan yhteis-

kunnallista merkitystä kuvastaa osaltaan se, että vuonna 2004 syytteiden kohteena ollut taloudellinen intressi oli ainakin 15,7 miljoonaa euroa.²

Talousarvioesityksessä esitetään poliisitoimeen myönnettäväksi 1,5 miljoonan euron lisämääräraha talousrikollisuuden ehkäisemistä varten. Aiemmin on laskettu, että viittä uutta talousrikollisuuden tutkintaan osoitettua poliisiin henkilötyövuotta kohden tarvittaisiin yksi talousrikosten syyttämiseen kohdistettu henkilötyövuosi. Tämä suhde myös toteutui vuoden 2005 talousarviossa. Näin laskettuna 1,5 miljoonan euron lisäystä poliisitoimessa tulisi vastata 300 000 euron lisäys syyttäjälaitoksen määrärahoissa. Talousarvioesityksessä syyttäjälaitokselle talousrikostorjuntaan osoitetaan kuitenkin vain 100 000 euroa lisää. Laskennallinen vajaus on siis 200 000 euroa. Jotta talousrikosten syyteharkinta ei ruuhkautuisi ja syyteharkinta-ajat eivät sitä myöten pitenisivät, syyttäjälaitokselle tulisi osoittaa talousrikollisuuden torjuntaa varten tämän suuruinen lisämääräraha. Tämä on valiokunnan mielestä välttämätöntä muun muassa sen vuoksi, että ilman sitä ei voida saavuttaa valtioneuvoston hyväksymässä sisäisen turvallisuuden ohjelmassa asetettua tavoitetta talousrikosten käsittelyaikojen lyhentämisestä.³

Syyttäjälaitoksen muut toimintaedellytykset

Valiokunta on kiinnittänyt huomiota myös syyttäjälaitoksen teknisten toimintaedellytysten turvaamiseen. Talousarviossa atk- ja tietohallintopalveluihin on osoitettu miljoona euroa. Oikeusministeriön tietohallintoyksikön laskelmien mukaan todellinen tarve on kuitenkin noin 1,5 miljoonaa euroa. Koska esitetty määräraha riittää vain olemassa olevien järjestelmien ylläpitoon, lakivaliokunta pitää välttämättömänä, että atk- ja tietohallintopalveluihin osoitetaan 500 000 euron lisämääräraha.

² Ks. Valtakunnansyyttäjänviraston vuosikertomus 2004, s. 31.

³ Ks. Arjen turvaa. Sisäisen turvallisuuden ohjelma. Valtioneuvoston periaatepäätös 23.9.2004, s. 39.

3 Kuluttajavalituslautakunta

Kuluttajavalituslautakunnan nykyiseen toimintaan kohdistuvat voimavaratarpeet

Talousarvioesityksen perusteluissa todetaan oikeudellisista palveluista yleisesti, että oikeusturvaa tulee saada koko maassa tasapuolisesti ja varhaisessa vaiheessa kunkin asian ratkaisemiseen soveltuvassa joustavassa menettelyssä ja kohtuullisin kustannuksin. Yhden tällaisen joustavan menettelyn nimenomaan kuluttaja-asioissa tarjoaa kuluttajavalituslautakunta, joka 1 päivästä syyskuuta 2005 lukien on siirretty kauppa- ja teollisuusministeriön alaisuudesta oikeusministeriön hallinnonalalle.

Kuluttajavalituslautakunnan perustehtävänä on kirjallisten ratkaisusuositusten antaminen kuluttajien ja elinkeinonharjoittajien välisiin, kulu-tushyödykkeiden hankintaa koskeviin erimielisyyksiin, jotka kuluttajat ovat saattaneet lautakunnan käsiteltäviksi. Lautakunta antaa ratkaisusuosituksia myös takauksia ja vierasvelkapanntauksia sekä asuntokauppaa koskeviin riitoihin. Ennen kirjallisen ratkaisusuosituksen antamista lautakunta pyrkii mahdollisuuksien mukaan saattamaan osapuolet sovintoon tekemällä sovintoesityksiä. Perustehtävänsä lisäksi kuluttajavalituslautakunta antaa lausuntoja tuomioistuimille ja tarjoaa neuvontaa muun muassa kuluttajaneuvojille.

Kuluttajavalituslautakunnan ongelmana ovat pitkät käsittelyajat, jotka johtuvat asioiden ruuhkautumisesta etenkin lautakunnan asuntokauppaosastolla. Kun lautakunnan yleisen osaston jaostoissa asioiden keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2004 oli 7,7 kuukautta, niin asuntokauppaosastolla tämä aika oli 13,9 kuukautta. Viimeksi mainittua käsittelyaikaa voidaan valiokunnan mielestä pitää kohtuuttoman pitkänä ottaen erityisesti huomioon, miten tärkeä merkitys asuntokauppa-asioilla on oikeusturvaa hakevien yksilöiden kannalta. Myös apulaisoikeuskansleri on kiinnittänyt kahdesti — viimeksi vuonna

2003⁴ — huomiota kuluttajavalituslautakunnan käsittelyaikoihin. Apulaisoikeuskansleri on katsonut, että asioiden käsittelyaikoja lautakunnassa ei voi pitää tyydyttävänä perustuslain 21 §:n 1 momenttiin kirjatun joutuisuusvaatimuksen kannalta. Hän onkin pitänyt tärkeänä, että kuluttajavalituslautakunnan toimintaedellytysten kehittämisessä päästään mahdollisimman pian perustuslain 21 §:n 1 momentissa edellytetylle tasolle.

Myös lakivaliokunta painottaa asioiden joutuisan käsittelyn merkitystä lautakunnassa. Tällä on merkitystä paitsi valituksen tehneelle yksilölle myös sille elinkeinonharjoittajalle, johon valitus kohdistuu, koska molempien etujen mukaista on saada syntynyt erimielisyys ratkaistua mahdollisimman pikaisesti. Lautakunnan ratkaisujen tärkeyttä osoittaa osaltaan myös niiden korkea noudattamisaste. Vuonna 2004 se oli alustavien tietojen mukaan 77 prosenttia kaikista niistä hyvityssuosituksista, joihin suhtautumisesta lautakunnalla oli tieto.⁵ Talousarvioesityksessä vaikuttavuustavoitteeksi on asetettu suositusten 75—80 prosentin noudattamisaste.

Lautakuntaan tulevien valitusten määrä on viime vuosina selvästi kasvanut. Kun valituksia esimerkiksi vuonna 1998 saapui 2 782 kappaletta, vuonna 2004 tämä määrä oli jo 3 982. Vuonna 2005 valituksia arvioidaan saapuvan noin 4 000. Vaikka lautakunnan tuottavuus henkilötyövuotta kohti laskettuna on parina viime vuotena huomattavasti noussut⁶, lakivaliokunnan mielestä on selvää, että käsittelyaikojen lyhentäminen ei onnistu ilman henkilökunnan lisäämis-

⁴ Apulaisoikeuskanslerin päätös 24.9.2003, Dnro 784/1/01.

⁵ Ks. Kuluttajavalituslautakunnan toimintakertomus 2004, s. 3.

⁶ Ks. Kuluttajavalituslautakunnan toimintakertomus 2004, s. 5. Sen mukaan lopputuotteita henkilötyövuotta kohden vuonna 2002 oli 117,5 sekä vuosina 2003 ja 2004 vastaavasti 127 ja 142.

tä. Oikeusministeriön esittämän arvion mukaan käsittelyaikojen saattaminen asianmukaiselle tasolle edellyttäisi yhteensä kolmen esittelijän ja kahden tarkastajan palkkaamista vakinaisesti lautakuntaan. Tästä aiheutuvat palkkauskustannukset työnantajamaksuineen olisivat ministeriön mukaan noin 200 000 euroa vuodessa.

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta pitää välttämättömänä, että kuluttajavalituslautakunnalle osoitetaan henkilöstön palkkaamiseen vuoden 2006 talousarviossa vähintään 200 000 euron lisämääräraha.

Kuluttajavalituslautakunnan toimialan laajentamishankkeet

Lakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota myös siihen, että oikeusministeriö on tämän vuoden elokuussa asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella lautakunnan toimialan laajentamista niin, että se jatkossa kattaisi myös asuinhuoneistojen vuokraamista ja asumisoikeutta sekä arvopaperisijoittamista koskevat erimielisyydet. Lisäksi työryhmän tulee selvittää, voidaanko kuluttajavalituslautakunnassa ottaa käyttöön erityinen ryhmävalitusmenettely, jossa aloitteen tekijänä on viranomainen.

Lakivaliokunta muistuttaa asunto-oikeuksien lakkauttamisen yhteydessä pitäneensä välttämättömänä, että asuntoasioiden vaihtoehtoisten riidanratkaisumenettelyjen kehittämiseksi ryhdytään todellisiin ja riittäviin toimenpiteisiin (ks. LaVM 8/2002 vp). Tähän aiempaan kannanottoonsa viitaten valiokunta korostaa, että jos nyt suunnitteilla olevat uudistukset toteutetaan, tulee samalla huolehtia niiden edellyttämien henkilöstövoimavarojen antamisesta kuluttajavalituslautakunnalle. Muutoin on vaarana, että oikeusturvan lisäämistä tarkoittavat uudistukset jäävät pitkien käsittelyaikojen vuoksi näennäisiksi.

4 Vankeinhoito ja tuomioistuinlaitos

Vuoden 2004 talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa (LaVL 7/2003 vp) lakivaliokunta keskittyi vankeinhoidon määräraha-käytöksiin. Tämän vuoden keväällä eduskunta hyväksyi rangaistusten täytäntöpanojärjes-

telmän uudistamista tarkoittavan laajan esityskokonaisuuden. Tuossa yhteydessä lakivaliokunta esitti uudelleen huolensa vankeinhoidon määrärahoista todeten, että hallituksen esityksen mukainen 2,8 miljoonan euron lisärahoitus-tarve oli säädetyn lain asianmukaisen toimeenpanemisen kannalta ehdoton vähimmäissumma (LaVM 10/2005 vp, s. 5/I). Mainittuun kannanottoon viitaten valiokunta pitää erityisesti vankiluvun jatkuva kasvu huomioon ottaen tarpeellisenä, että vankeinhoidon määrärahoja suunnitelmallisesti kasvatetaan.

Vuoden 2005 talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa lakivaliokunta tarkasteli asioiden käsittelyaikoja sekä yleisissä tuomioistuimissa että hallintotuomioistuimissa (LaVL 18/2004 vp). Talousarvioesityksen perusteluista voidaan todeta, että esimerkiksi hallinto-oikeuksien käsittelyaikoja ei asetettujen tavoitteiden valossa juuri kyetä lyhentämään. Myös käräjäoikeuksien kohdalla käsittelyaikojen lyhenemistavoitteet vaikuttavat jossain määrin vaatimattomilta. Käräjäoikeuksien käsittelemien riita-asioiden osalta lakivaliokunta on kiinnittänyt erityistä huomiota siihen vuoden 2005 talousarvioesityksessä asetettuun tavoitteeseen, jonka mukaan asioiden käsittely käräjäoikeudessa ei saisi kestää yli vuotta. Vuoden 2006 talousarvioesitykseen tätä tavoitetta ei enää sisälly. Valiokunta katsoo, että tästä tavoitteesta ei kuitenkaan jo oikeusturvasyistäkään olisi syytä tinkiä.

Valiokunnan mielestä talousarvioesitykseen sisältyvien käsittelyaikatavoitteiden tasoon vaikuttavat ennen kaikkea talousarviossa esitelty virkaratkaisut, joiden mukaan uusia virkoja voidaan perustaa vain, jos vanhoja vastaavasti lakkautetaan. Vaikka tällaisilla järjestelyillä voitaisiinkin vähäisessä määrin lisätä tuomareiden virkoja, niiden tuskin voidaan kokonaisuutena arvioiden odottaa olennaisesti vaikuttavan kyseisten tuomioistuinten ratkaisukapasiteettiin. Valtioneuvoston tekemässä valtionalouden kehyspäätöksessä⁷ hallitus on asettanut tavoitteeksi,

⁷ Valtionalouden kehykset vuosille 2006—2009. Valtioneuvoston päätös 11.3.2005.

että vuoteen 2011 mennessä keskimäärin puolet valtion henkilöstön luonnollisen poistuman kautta vapautuvista työpaikoista täytetään. Valiokunta ei ole vielä tässä yhteydessä arvioinut tämän päätöksen vaikutuksia tuomioistuinten toimintaan vaan tarkastelee asiaa vuoden 2007 talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä.

Edellä esitetyistä syistä lakivaliokunta uudistaa vuosi sitten esittämänsä huomautukset tuomioistuinten henkilöstövoimavaroista. Samalla valiokunta korostaa, että tuomioistuinlaitoksen henkilöstövoimavaroja koskevien ratkaisujen keskeisenä päämääränä tulee olla nykyistä kunnianhimoisempi pyrkimys käsittelyaikaisten lyhentämiseen tuomioistuimissa.

Lausunto

Lausuntonaan lakivaliokunta esittää valtiovainvaliokunnalle,

että vuoden 2006 talousarviossa osoitetaan syyttäjälaitokselle 200 000 euron lisämääräraha talousrikollisuuden torjuntaa varten,

että vuoden 2006 talousarviossa syyttäjälaitoksen atk- ja muita tietohallintopalveluita varten varattua määrärahaa lisätään 500 000 eurolla,

että vuoden 2006 talousarviossa kuluttajavalituslautakunnalle osoitetaan vähintään 200 000 euron lisämääräraha käsittelyaikaisten lyhentämiseksi tarvittavan uuden henkilöstön palkkaamiseen,

että vuoden 2006 talousarviossa osoitetaan tuomioistuinlaitokselle ja vankeinhoitoon lisämäärärahat, jotka tarvitaan yhtäältä asioiden käsittelyaikaisten lyhentämiseksi tuomioistuimissa ja toisaalta vankiluvun kasvusta vankiloille aiheutuvien ongelmien ratkaisemiseksi ja

että valtiovainvaliokunta tämän talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä kiinnittää huomiota tarpeeseen lisätä oikeusministeriön menokehystä vuodelle 2007 vankeinhoidon asianmukaisen järjestämisen turvaamiseksi.

Helsingissä 14 päivänä lokakuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Tuija Brax /vihr	Tero Rönni /sd
jäs.	Esko Ahonen /kesk	Petri Salo /kok
	Leena Harkimo /kok	Pertti Salovaara /kesk
	Tatja Karvonen /kesk	Minna Simö /vas
	Petri Neittaanmäki /kesk	Timo Soini /ps
	Heli Paasio /sd	Astrid Thors /r
	Lyly Rajala /kok	Marja Tiura /kok.
	Jukka Roos /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Risto Eerola.